

# Rektors og læreres erfaringer med de nasjonale prøvene 2004



# Innhold

Innhold.....	2
Forord.....	3
Undersøkellesdesign.....	4
Informasjon og gjennomføring .....	8
Skolering.....	10
Innholdet og utformingen av prøven.....	12
Gjennomføring og arbeidsvilkår.....	17
Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid.....	22
Oppsummering - hovedtrekk.....	28
Vedlegg 1: Spørreskjemaet	
Vedlegg 2: Læreres egne kommentarer til uklarheter i prøvene	
Vedlegg 3: Tabellrapport: Rektorbesvarelser	
Vedlegg 4: Tabellrapport: Lærerbesvarelser	

# Forord

TNS Gallup har på oppdrag fra Utdannings- og Forskningsdepartementet, Utdanningsforbundet og Læringscenteret /Utdanningsdirektoratet gjennomført en kartlegging av læreres og skolelederes erfaringer med gjennomføringen av de nasjonale prøvene i grunnskolen 2004.

Prøvene er gjennomført på 4. og 10. trinn i lesing og matematikk, og i engelsk på 10.trinn.

Undersøkelsen inngår som ledd i Utdanningsdirektoratets og Utdanningsforbundets oppsummering av erfaringene med de nasjonale prøvene, både faglig og arbeidsvilkårmessig. På sikt skal erfaringene danne grunnlag for å forbedre arbeidet med prøvene, stimulere til pedagogisk bruk av prøvene og sikre gode vilkår for det arbeidet lærere og skoleledere skal utføre.

I TNS Gallup har Ole Fr. Ugland vært ansvarlig for undersøkelsen i samarbeid med Roar Hind. Ugland har skrevet rapporten. Kontaktperson ved Læringscenteret/ Utdanningsdirektoratet har vært Annette Qvam.

Takk til alle rektorer og lærere som har deltatt i undersøkelsen!

Oslo, 28.6.04

# 1. Undersøkellesdesign

- Undersøkelsen er gjennomført ved postalt spørreskjema, som ble sendt et landsrepresentativt og tilfeldig utvalg på 576 grunnskoler. Skolene er trukket tilfeldig etter en utvalgsplan som tar hensyn til skoletype, skolestørrelse og geografi.
- Egne skjema ble utformet for henholdsvis rektorer og lærere, på bokmål og på nynorsk. **Rektor** er anmodet om å besvare sitt skjema i egenskap av å være skoleleder. Dersom rektor skulle være forhindret fra å svare, er skjemaet besvart av inspektør/assisterende rektor, eller en annen person som inngår i ledelsen ved skolen.
- Lærere som **har deltatt i gjennomføringen** av de nasjonale prøvene for 4. og 10. Klasse deltar i undersøkelsen. **Inntil to lærere** har besvart skjemaet fra hver skole **for hvert fag (hver prøve), for hvert trinn**. Dersom to lærere har deltatt i gjennomføringen av nasjonal prøve i lesing for 4. klasse, ble med andre ord begge tildelt hvert sitt skjema. Dersom flere enn to lærere har deltatt, ble to av dem valgt ut etter alfabetisk rekkefølge av første bokstav i etternavnet. Dersom en lærer har deltatt i gjennomføring av flere prøver/fag, eventuelt også på begge nivåer, kunne vedkommende trekkes ut flere ganger.
- Antall spørreskjema returnert fra skolene varierer med skoletype. I barneskoler vurderes prøver i matematikk og i lesing for 4. klasse. I ungdomsskoler vurderes prøver i matematikk, lesing og engelsk for 10. klasse. For kombinerte skoler vurderes prøvene både for 4. og 10. klasse. *Maksimalt* antall svar fra lærere ved den enkelte skole (dersom det er to lærere som har deltatt i gjennomføringen for hvert fag for hvert trinn) blir dermed: 4 stykk for rene barneskoler (trinn 1 – 7), 6 stykk for rene ungdomsskoler (trinn 8-10) og 10 stykk for kombinerte skoler (trinn 1-10). Materiell ble oversendt hver skole i hht til det maksimale antall skjema som kan benyttes for hvert skolenivå.
- Undersøkelsens feltarbeid ble gjennomført i perioden 05.04 – 28.06.04.
- Fra de 576 skoler som fikk tilsendt spørreskjema har 492 rektorer returnert skjema i utfylt stand, tilsvarende 85,4% av skolene. Lærere ved 495 skoler har returnert ett eller flere skjema, også tilsvarende 85,4%. Men skjema fra rektorer og lærere er ikke alltid returnert fra de samme skoler: Til sammen har enten lærere eller rektorer fra 527 skoler (9 skoler står uten ID) deltatt i undersøkelsen, tilsvarende 92% av de utvalgte skolene!

# 1. Undersøkellesdesign

## Utvalg skoler/rektorer

- Undersøkelsens populasjon utgjøres av alle norske skoler med elever på 4.- og 10.trinn, i henhold til registeropplysninger (GSI/VSI). Privateide og statlige skoler er utelatt. Populasjonen er stratifisert (forhåndsindelt) etter region, skoletype og skolestørrelse.
- Brutto utvalg før utsending er trukket tilfeldig blant skolene på tvers av strata, dog slik at alle strata er representert i utvalget (disproporsjonalt utvalg). Rektor representerer den enkelte skole.
- Netto utvalg etter endt feltarbeid viser små avvik fra bruttoutvalget. Dette skyldes dels undersøkelsens høye responsrate, dels det forhold at frafallet ikke viser systematiske trekk etter stratifiseringskarakteristikkene (Tabellen nedenfor viser netto utvalgstill basert på svar fra rektorene).
- Netto utvalg rektorer og lærere er veiet i henhold til stratifiseringskarakteristikkene tilsvarende fordelingen på landets skoler.

Oversikt over skoler som har minst én 4. eller 10. klasse i populasjonen (Pop), brutto (B.u)- og netto utvalg (N.u).

Region Skoletype		Antall elever																I alt								
		0-50				51-150				151-300				Over 301												
		Pop	B.u	%	N.u	%	Pop	B.u	%	N.u	%	Pop	B.u	%	N.u	%	Pop	B.u	%	N.u	%					
Oslo og Akershus	Barneskole	4	4	0,7	2	0,4	37	10	1,7	10	2,0	60	10	1,7	9	1,8	139	25	4,3	25	5,1	240	49	8,5	46	9,4
	Ungdomsskole	1	1	0,2	1	0,2	1	1	0,2	2	0,4	36	10	1,7	10	2,0	47	10	1,7	10	2,0	85	22	3,8	23	4,7
	Kombinert skole	0	0	0,0	0	0,0	5	5	0,9	3	0,6	11	8	1,4	4	0,8	28	8	1,4	6	1,2	44	21	3,6	13	2,7
Resten av Østlandet	Barneskole	61	15	2,6	11	2,2	188	20	3,5	17	3,5	160	20	3,5	19	3,9	95	20	3,5	18	3,7	504	75	13,0	65	13,3
	Ungdomsskole	3	3	0,5	0	0,0	14	10	1,7	10	2,0	83	13	2,3	12	2,4	40	10	1,7	10	2,0	140	36	6,3	32	6,5
	Kombinert skole	8	6	1,0	6	1,2	22	8	1,4	6	1,2	30	8	1,4	5	1,0	19	10	1,7	9	1,8	79	32	5,6	26	5,3
Sør- og Vestlandet	Barneskole	257	25	4,3	17	3,5	268	25	4,3	24	4,9	173	20	3,5	19	3,9	156	25	4,3	20	4,1	854	95	16,5	80	16,3
	Ungdomsskole	1	1	0,2	0	0,0	28	10	1,7	5	1,0	96	13	2,3	12	2,4	61	20	3,5	18	3,7	186	44	7,6	35	7,1
	Kombinert skole	27	8	1,4	7	1,4	98	11	1,9	8	1,6	85	12	2,1	12	2,4	43	12	2,1	10	2,0	253	43	7,5	37	7,6
Trøndelag og Nord-Norge	Barneskole	131	15	2,6	11	2,2	125	15	2,6	11	2,2	80	14	2,4	13	2,7	68	25	4,3	23	4,7	404	69	12,0	58	11,8
	Ungdomsskole	20	10	1,7	6	1,2	12	10	1,7	8	1,6	38	11	1,9	8	1,6	22	11	1,9	11	2,2	92	42	7,3	33	6,7
	Kombinert skole	80	10	1,7	7	1,4	112	16	2,8	14	2,9	63	10	1,7	9	1,8	37	12	2,1	12	2,4	292	48	8,3	42	8,6
I alt	Barneskole	453	59	10,2	41	8,4	618	70	12,2	62	12,7	473	64	11,1	60	12,2	458	95	16,5	86	17,6	2002	288	50,0	249	50,8
	Ungdomsskole	25	15	2,6	7	1,4	55	31	5,4	25	5,1	253	47	8,2	42	8,6	170	51	8,9	49	10,0	503	144	25,0	123	25,1
	Kombinert skole	115	24	4,2	20	4,1	237	40	6,9	31	6,3	189	38	6,6	30	6,1	127	42	7,3	37	7,6	668	144	25,0	118	24,1
I alt		593	98	17,0	68	13,9	910	141	24,5	118	24,1	915	149	25,9	132	26,9	755	188	32,6	172	35,1	3173	576	100	490	100,0

# 1. Undersøkellesdesign

## Utvalg lærere

Skoletype	Antall
Barneskole 1.-7.	626
Ungdomsskole 8.-10.	550
Kombinert 1.-10.	454
Ikke oppgitt skoletype	14
<b>Sum</b>	<b>1644</b>

Type prøve vurdert	Antall
Matematikk 4. klasse	402
Matematikk 10. klasse	271
Lesing 4. klasse	386
Lesing 10. klasse	288
Engelsk 10. klasse	255
Ikke oppgitt prøvetype	42
<b>Sum</b>	<b>1644</b>

- Det eksakte samlede antall prøver gjennomført i skoleklassene er ikke kjent på det tidspunkt utvalget designes.
- Inntil to lærere er derfor trukket ut til å besvare spørreskjemaet ved den enkelte skole for hvert fag og for hvert klassetrinn. Dette innebærer at maksimalt 10 lærerskjema kunne returneres ved den samme skole, dersom skolen har gjennomført prøver i flere enn én klasse for hvert fag på hvert trinn.
- I alt 1644 lærerskjema er returnert, tilsvarende et gjennomsnitt på 3,3 skjema per skole (De samme lærere kan ha deltatt i flere typer prøver). I følge rektorenes rapportering har gjennomsnittlig 5,3 lærere deltatt i gjennomføringen av prøvene ved de undersøkte skolene.

# 1. Undersøkellesdesign

## Frafall og utvalgsskjevhet

- Utvalgsskjevheter forårsaket av frafall kan oppstå ved at respondenter med bestemte kjennetegn og bestemt adferd, ikke utgjør en like stor andel blant de som svarer på undersøkelsen, som de gjør i hele populasjonen man ønsker å si noe om.
- Vi har ovenfor sett at utvalget viser svært små avvik fra populasjonen etter stratifiseringskjennetegnene. Med en responsrate på 92% på skolenivå reduseres også sannsynligheten for at utvalget skal ha vesentlige skjevheter.
- Utvalget ble i utgangspunktet designet slik at det skulle dekke alle skoler etter skolestørrelse, skoletype og regional beliggenhet. Nettutvalget er korrigert (veiet) slik at det gjenspeiler fordelingen av landets skoler (med 4.- og 10.-klasse) etter disse kjennetegnene.

## Usikkerhet (feilmarginer)

- Enhver utvalgsundersøkelse er beheftet med usikkerhet. Tabellen til høyre viser estimerte statistiske usikkerhetsmarginer for utvalgsundersøkelser. Estimaten vil være relativt konservative i dette tilfellet, ettersom undersøkelsens respons nærmer seg en totaltelling.

Usikkerheten varierer med både svarfordelingen og med antall respondenter. Jo færre respondenter, og jo mer fordelingen nærmer seg en 50%/50%, jo større blir usikkerheten.

Tabell: Statistiske usikkerhetsmarginer

STØRRELSEN PÅ FEILMARGINEN I PROSENTPOENG (med 95% sannsynlighet)						
Antall	5(95)%	10(90)%	20(80)%	30(70)%	40(60)%	50(50)%
20	+/- 10	+/- 13,7	+/- 18,3	+/- 21	+/- 22,4	+/- 22,9
50	+/- 6	+/- 8,3	+/- 11,0	+/- 12,7	+/- 13,6	+/- 13,9
100	+/- 4,3	+/- 5,9	+/- 7,9	+/- 9,0	+/- 9,6	+/- 9,8
150	+/- 3,6	+/- 4,9	+/- 6,6	+/- 7,5	+/- 8,0	+/- 8,2
200	+/- 3,0	+/- 4,2	+/- 5,5	+/- 6,4	+/- 6,8	+/- 6,9
300	+/- 2,5	+/- 3,5	+/- 4,6	+/- 5,3	+/- 5,7	+/- 5,8
400	+/- 2,2	+/- 3,0	+/- 3,9	+/- 4,5	+/- 4,8	+/- 4,9
500	+/- 1,9	+/- 2,6	+/- 3,5	+/- 4,0	+/- 4,3	+/- 4,4
600	+/- 1,7	+/- 2,4	+/- 3,2	+/- 3,7	+/- 3,9	+/- 4,0
1000	+/- 1,4	+/- 1,9	+/- 2,5	+/- 2,8	+/- 3,0	+/- 3,1
1500	+/- 1,1	+/- 1,5	+/- 2,0	+/- 2,3	+/- 2,4	+/- 2,5
2500	+/- 0,9	+/- 1,2	+/- 1,6	+/- 1,8	+/- 1,9	+/- 2,0

- Tabellen viser f.eks at feilmarginene for hele utvalget av lærerevalueringer (1.600 stykk) variere mellom ca +/- 1,1 til 2,5 prosent. Dersom 40 prosent av de 1.600 lærerne i utvalget er tilfreds med et aspekt, vil det sanne resultat blant alle landets lærere med 95 prosent sikkerhet ligge mellom mellom 37,6 og 42,4 prosent, dvs (40 prosent – 2,4 prosentpoeng) og (40 prosent + 2,4 prosentpoeng). Tilsvarende, dersom resultatet er basert på 400 respondenter (ett fag på ett trinn), ville den sanne verdi ligge mellom +/- 1 - 5 prosentpoeng, avhengig av svarfordelingen.

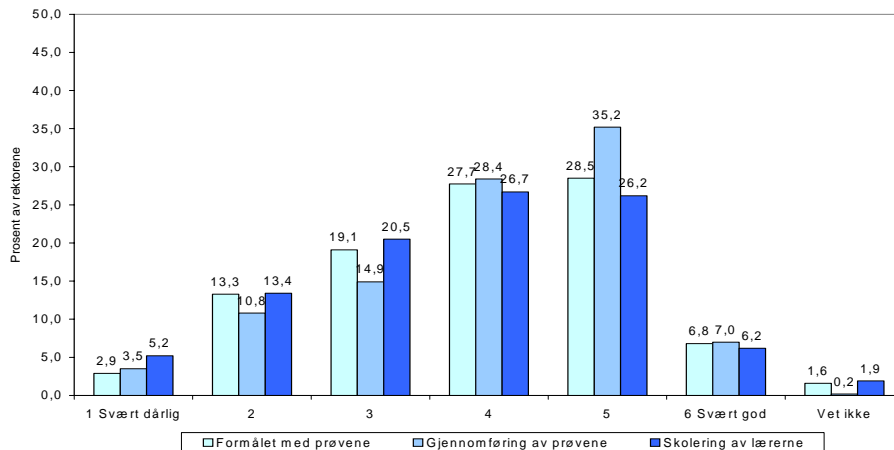
## 2. Informasjon og gjennomføring

De fleste rektorer og lærere er relativt godt fornøyde med informasjonsvirksomheten i forkant av prøvene.

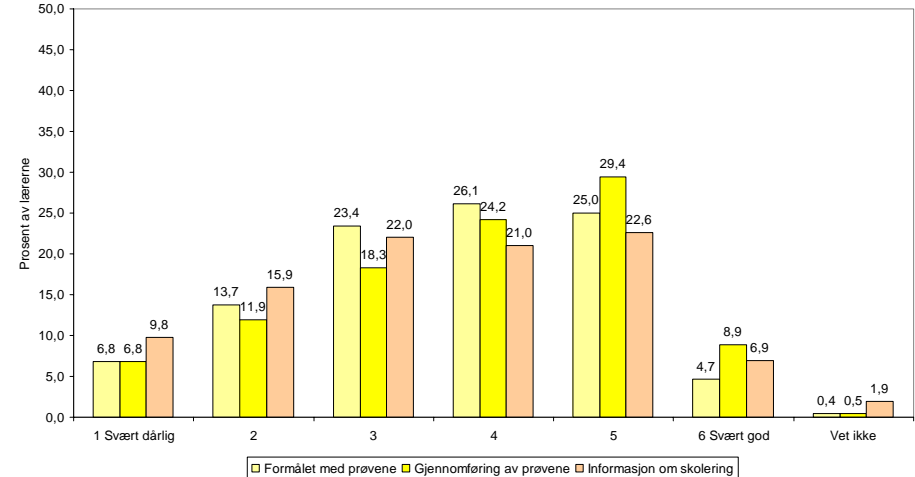
- Om lag tre fjerdedeler av rektorer og lærere plasserer seg langs vurderingsskalaens siffer 3-5.
- Vurderingene er relativt like for de tre vurderingsforholdene: prøvenes formål og gjennomføring, samt skolering av lærerne. Lavest tilfredshet, relativt sett, finner vi for informasjon om prøvenes formål.
- Rektorene er gjennomgående noe mer tilfredse med lærernes skolering og prøvenes gjennomføring, enn lærerne.

Hvordan vurderer du informasjonen om de nasjonale prøvene forut for gjennomføringen – hvor god eller dårlig synes du den var når det gjelder prøvenes formål og gjennomføring samt informasjon om skolering :

Rektorer



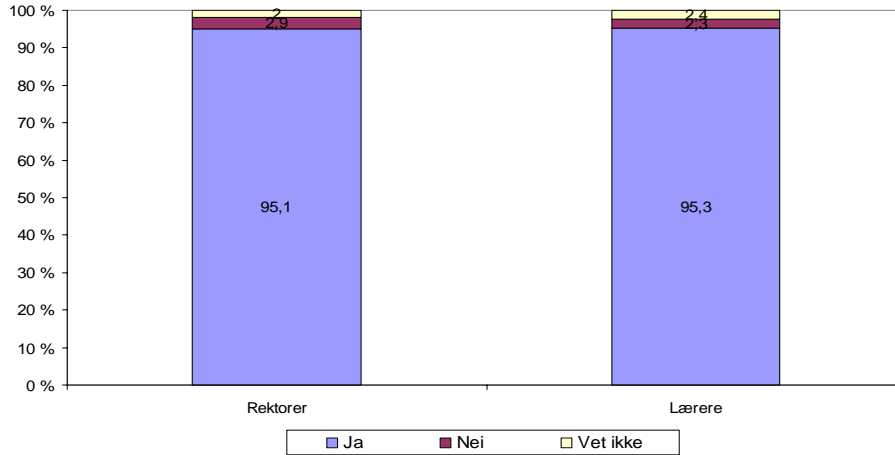
Lærere



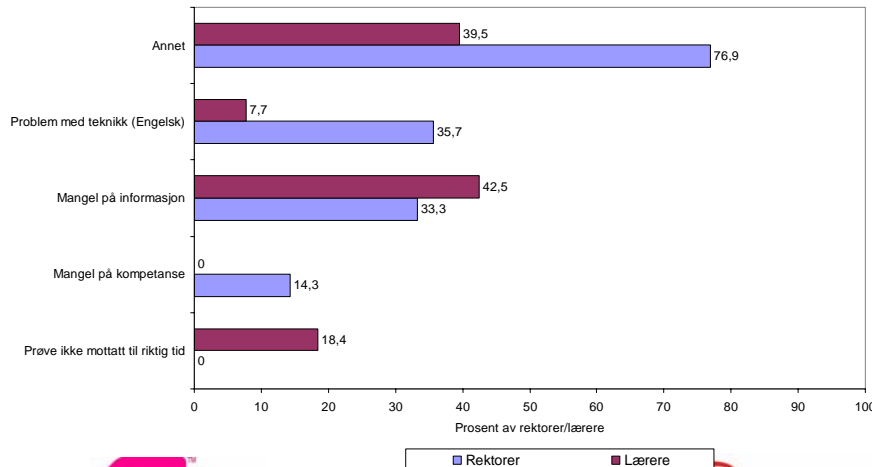


## 2. Informasjon og gjennomføring

Har gjennomføringen av prøvene ved din skole foregått i henhold til de retningslinjer som er angitt sentralt?



Hvis gjennomføringen av prøvene ikke har foregått i henhold til sentrale retningslinjer; Hvorfor?

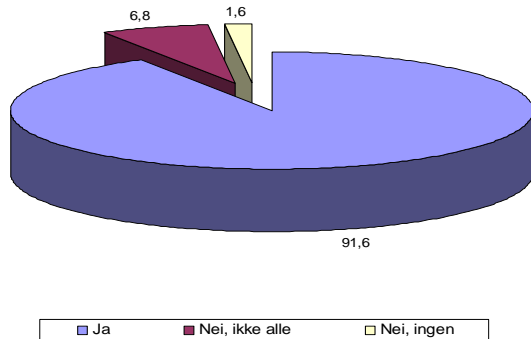


Prøvene er gjennomført i henhold til retningslinjer gitt sentralt

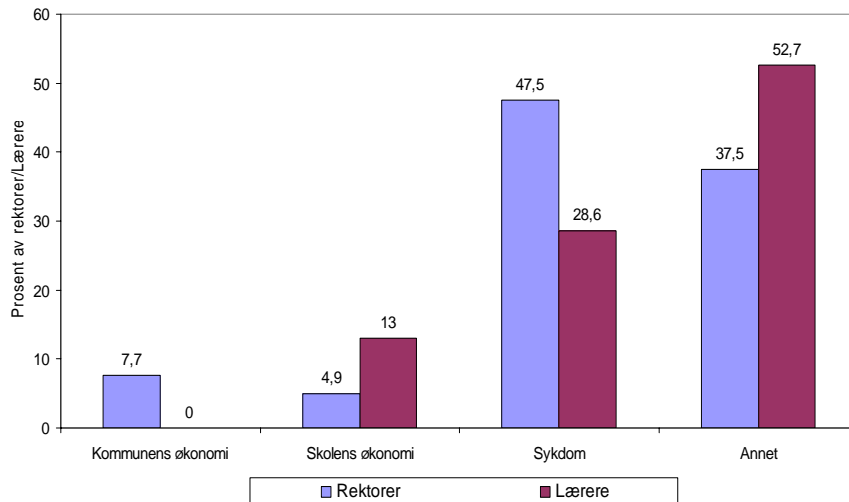
- Så nær som alle rektorer og lærere er enige om at gjennomføringen av prøvene har foregått i henhold til retningslinjene (2% oppgir "Vet ikke").
- Blant de få rektorer, som hevder at gjennomføringen ikke har foregått i henhold til retningslinjene, oppgis mangel på informasjon (33%), manglende teknikk (36% - for engelskprøvene) og "andre årsaker" (77%) som de hyppigst forekommende. Ingen av disse rektorene oppgir at prøvene ikke ble mottatt til riktig tid.
- Lærerne som hevder at gjennomføringen ikke er reglementær deler i noen grad rektorenes erfaringer. Men ingen lærere nevner fravær av kompetanse, samtidig som to av ti hevder at prøvene ikke ble mottatt til riktig tid. Dessuten er andelen som påpeker tekniske problemer i gjennomføringen av engelskprøvene lavere blant lærere enn blant rektorer, sammen med andelen "andre" årsaker.

### 3. Skolering: Rektorer og lærere

Har lærerne, som har hatt ansvar for prøvene på skolen deltatt i skoleringen om vurdering av nasjonale prøvene?



Hvis lærere/du ikke har deltatt i skolering: Hvorfor?



Ansvarshavende lærere har deltatt i skolering om vurderingen av prøvene

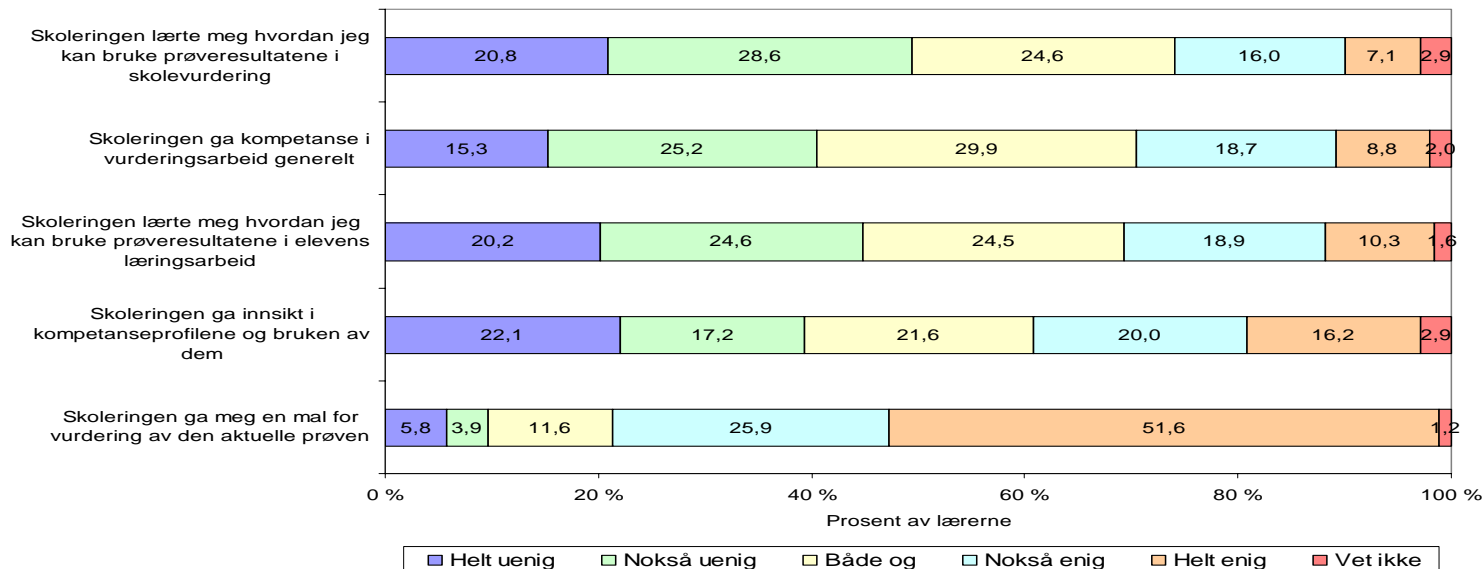
- I følge rektorene har alle lærere deltatt i skolering ved ni av ti skoler, mens dette i ett av ti tilfeller gjelder noen av lærerne. Kun en marginal andel (1,6%) oppgir at ingen lærere har deltatt.
- Lærerne bekrefter rektorenes utsagn (ikke vist): 94% av lærerne sier at de har deltatt i skolering om vurdering av prøvene.
- I de få skolene der ikke alle lærere har deltatt i skoleringen oppgir rektorene hyppigst sykdom (48%%) og "annet" (53%) som enkeltårsaker, mens en mindre andel peker på skolens (5%) og kommunens (8%) økonomi. Lærerne peker i noe mindre utstrekning på sykdom, enn rektorene.
- Blant lærere som har deltatt i skoleringen (ikke vist) sier 83% at de har hatt nytte av skoleringen – hvorav 44% sier i "svært stor grad".

### 3. Skolering: Lærere

Meningene er delte blant lærerne i forhold til hvorvidt skoleringen har gitt den nødvendige kompetanse for å vurdere prøvene.

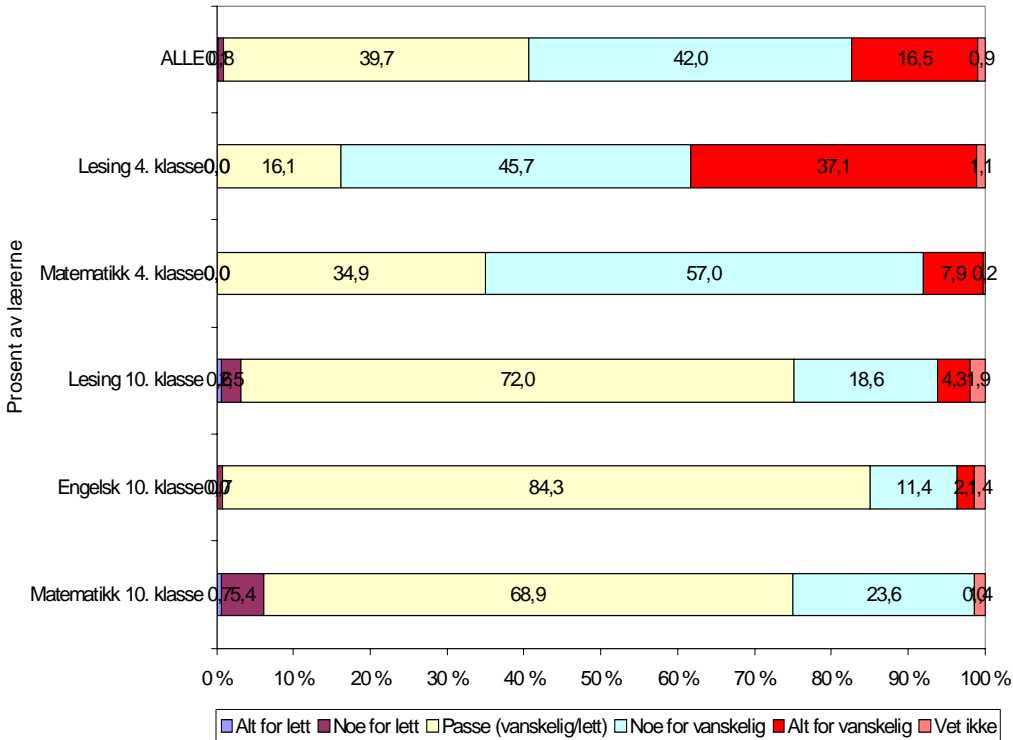
- Størst grad av enighet finner vi i forhold til at skoleringen har gitt lærerne en mal for vurderingen av prøvene – åtte av ti lærere sier seg enig i utsagnet.
- Ellers er andelen uenige lærere gjennomgående noe høyere enn andelen enige når det gjelder skoleringens utbytte i forhold til bruken av prøveresultatene i skolevurdering, generell kompetanse i vurderingsarbeid, bruk av prøvene i elevenes læringsarbeid og innsikt i kompetanseprofilene. To-tre av ti sier "både og".
- Skoleringen synes generelt sett å ha fungert noe bedre for matematikk- enn for leseprøvene (ikke vist).

Har skoleringen gitt den nødvendige kompetanse for å vurdere prøven? Angi hvor enig eller uenig du er i de følgende utsagn:



## 4. Innholdet og utformingen av prøven: Lærere

Hvordan vurderer du vanskelighetsgraden på prøven i forhold til egen undervisning på klasstrinnet?

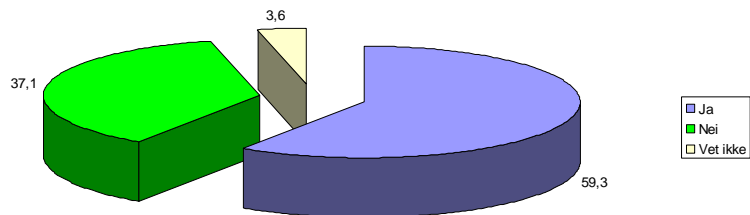


Lærerne heller i retning av at prøvene er for vanskelige på 4.trinn, mens de på 10.trinn vurderes som "passe".

- Bare et fåtall lærere mener at prøvene er for lette.
- Gjennomgående vurderer fire av ti vanskelighetsgraden som passe. Seks av ti mener at prøvene er for vanskelige, hvorav én-to hevder at de er alt for vanskelige.
- Det er særlig leseprøvene på 4.klassetrinn som vurderes som problematiske: Her sier 83% av lærerne at prøvene er noe- eller alt for vanskelige. Men dette gjelder også for 65% av lærerne i forhold til matematikkprøvene på 4. trinn.
- På 10.trinn oppgir syv-åtte av ti lærere at vanskelighetsgraden er passe lett eller vanskelig.

## 4. Innholdet og utformingen av prøven: Lærere

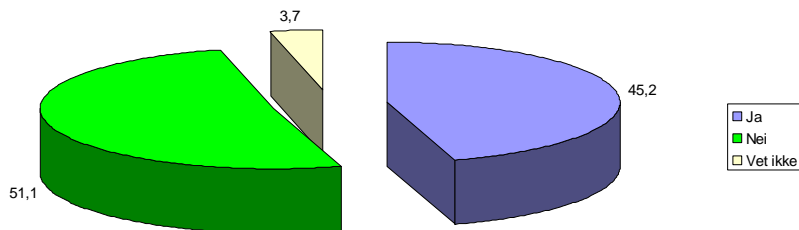
Er formen på oppgavene som inngår i prøven kjent for elevene?



**Oppgavenes form er gjerne kjent for elevene. Halvparten har øvd på liknende oppgave tidligere**

- Seks av ti lærere hevder at formen på oppgavene er kjent for elevene
- Fire-fem av ti oppgir at elevene har øvd på liknende oppgaver tidligere.
- Det er særlig i 10.klasse – matematikk og engelsk – at oppgavene er kjente for elevene (ikke vist)

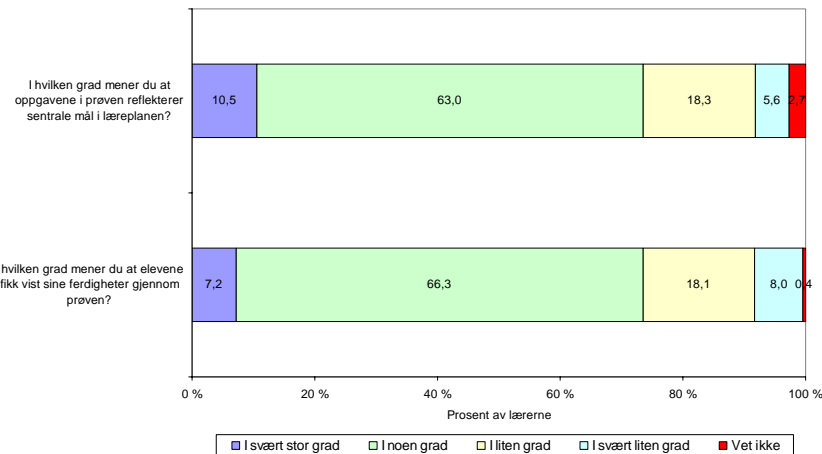
Har elevene øvd på liknende oppgaver på forhånd?



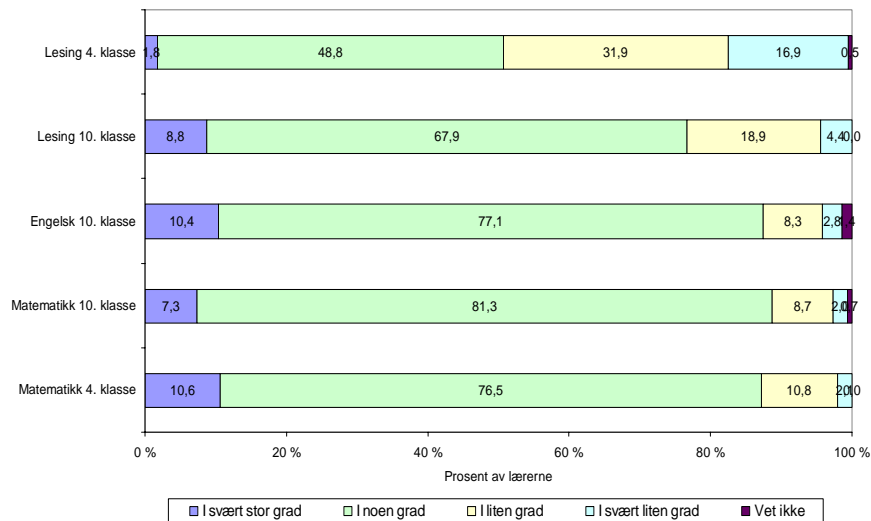
# 4. Innholdet og utformingen av prøven: Lærere

**Prøvene reflekterer ofte Læreplanens mål, og gir ofte elevene anledning til å vise sine ferdigheter**

- Syv av ti lærere mener at oppgavene i prøven reflekterer sentrale mål i læreplanen, hvorav seks sier i "noen grad".
- Syv av ti lærere mener at elevene fikk vist sine ferdigheter gjennom prøvene – seks av ti hevder i "noen grad".



**I hvilken grad mener du elevene fikk vist sine ferdigheter gjennom prøven?**

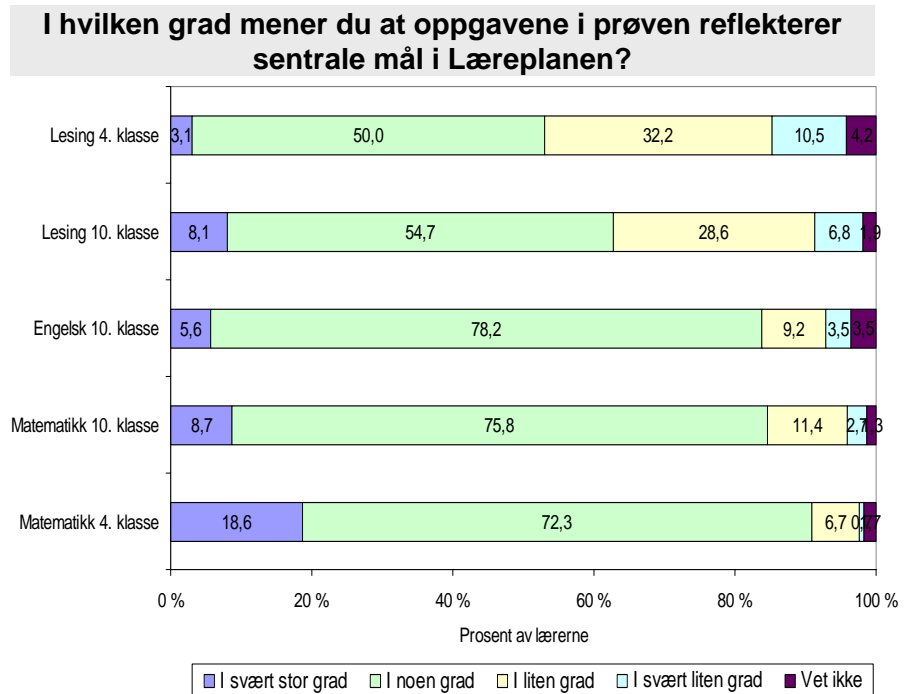


- Andelen lærere som mener elevene fikk vist sine ferdigheter er lavere for leseprøvene enn for de andre prøvene, og særlig for lesing på 4.klassetrinn.

## 4. Innholdet og utformingen av prøven: Lærere

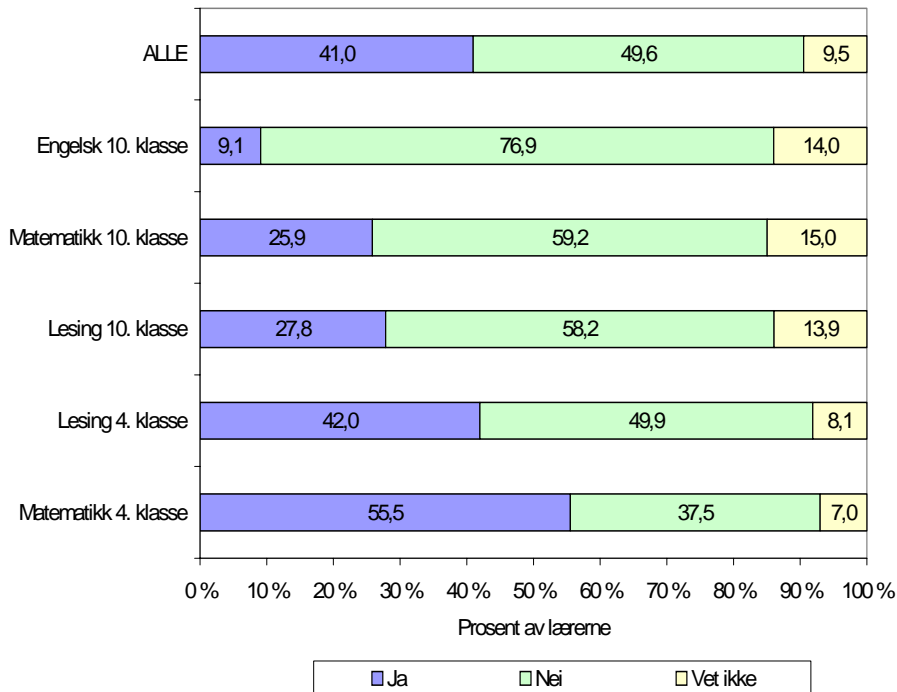
■ Andelen lærere som mener at prøvene reflekterer de sentrale mål i Læreplanen er lavere for leseprøvene enn for de andre prøvene, og da særlig på 4. klassesnivå.

Klassetrinn



## 4. Innholdet og utformingen av prøven: Lærere

Er det noe i selve prøven du mener er uklart?



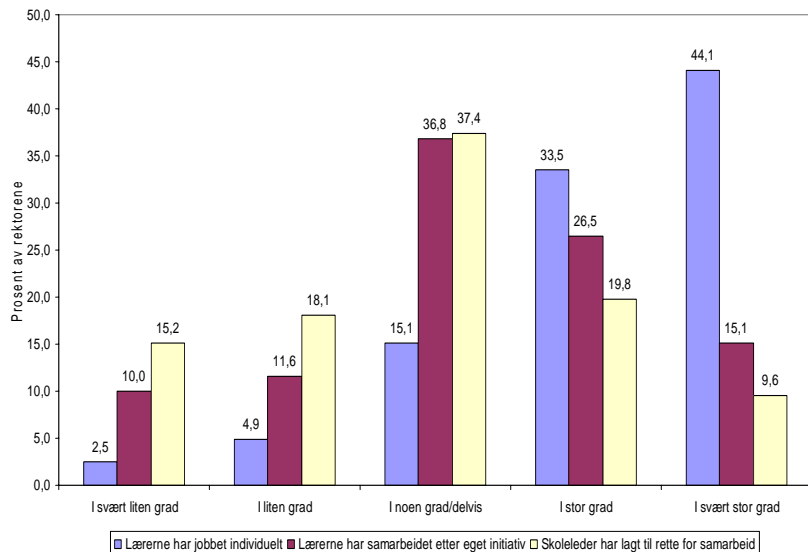
Fire av ti lærere oppgir at det er ting i selve prøven som er uklare

- Vurderingen varierer med **type prøve**: Uklarhetene er mest utbredt for matematikkprøvene i 4.klasse (56%) og i lesing 4.klasse (42%), mens de er noe mindre utbredt for matematikk og lesing på 10.trinn (26% og 28% henholdsvis), og lavest for engelskprøvene på 10.trinn (9%).
- Lærernes kommentarer til uklarhetene er ofte relativt spesifikke, der flere f.eks henviser til begrepet "linjestykke" i matematikkprøven på 4. trinn, som oppfattes å være upresist. Tilsvarende pekes det på tolkingsmangfold i leseprøvene på 4.trinn. (For nærmere spesifisering, se vedlegg 2)



## 5. Gjennomføring og arbeidsvilkår: Rektorer

Hvordan har vurdering og koding av prøvene foregått på din skole?

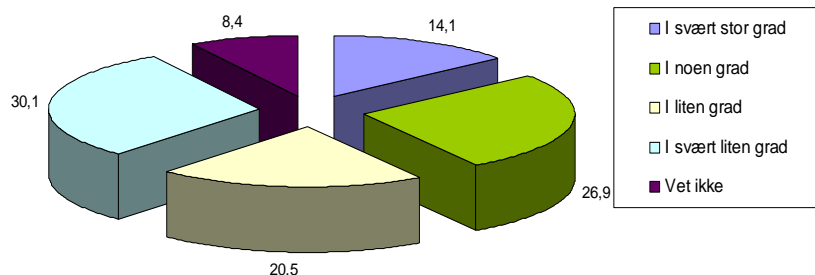


Lærerne har i stor utstrekning arbeidet på individuell basis med vurdering og koding av prøvene, mens skoleleder i mindre grad har lagt til rette for samarbeid

- Vurdering og koding har i stor utstrekning foregått ved at lærerne har jobbet individuelt. Åtte av ti rektorer oppgir at dette har forekommet i stor/svært stor grad.
- Lærerne har i noen mindre utstrekning samarbeidet etter eget initiativ (seks av ti sier i noen/stor grad).
- Skoleleder har i noen utstrekning (37% i noen grad/delvis) lagt til rette for samarbeid.

## 5. Gjennomføring og arbeidsvilkår: Lærere

I hvilken grad har skoleleder lagt til rette for samarbeid på skolen om prøven?

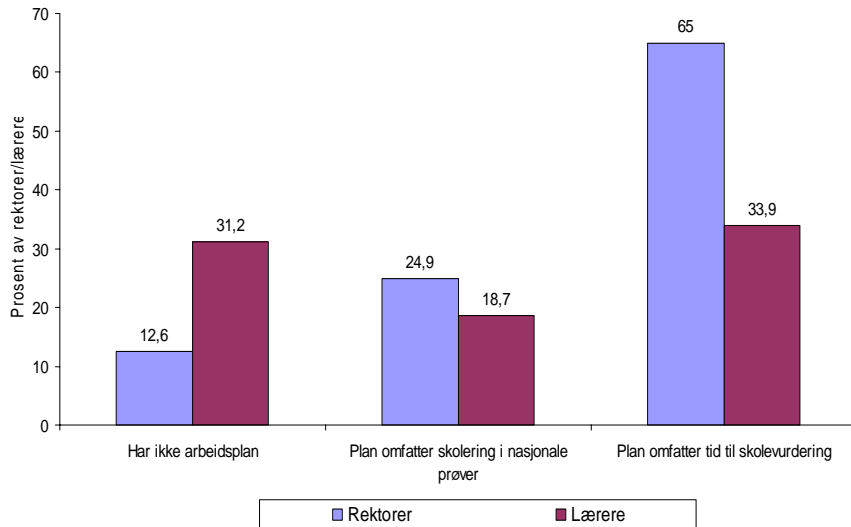


Skoleleder har også i følge lærerne i varierende grad lagt til rette for samarbeid på skolen om prøven

- Mens fire av ti lærere sier at rektor i stor grad har lagt til rette for samarbeid, sier halvparten at dette i liten grad har gjort seg gjeldende.
- Dette bekrefter da rektorenes utsagn om det samme forhold.

## 5. Gjennomføring og arbeidsvilkår: Rektorer og lærere

I henhold til gjeldende arbeidstidsavtale pkt 6, skal det utarbeides arbeidsplaner for hvert skolehalvår som omfatter tilstedeværelsesplikten – dvs. arbeidsenhetene, 150-timersrammen og de 5 dagene til planlegging/evaluering, kompetanseutvikling m.m. Kryss av ved de alternativer som passer best vedrørende arbeidsplanen:



Arbeidsplanen omfatter ofte tid til skolevurdering, men i mindre utstrekning tid til skolering i de nasjonale prøvene.

- I følge rektorene omfatter arbeidsplanene tid til skolevurdering ved seks-syv av ti skoler. Det samme gjelder for to-tre av ti skoler i forhold til skoleringen om de nasjonale prøvene. Én av ti skoler har ikke arbeidsplan for lærerne.
- Tre av ti lærere svarer at de ikke har arbeidsplan. To av ti har plan som omfatter skolering i de nasjonale prøvene, mens mer enn tre av ti har plan som omfatter tid til skolevurdering.

## 5. Gjennomføring og arbeidsvilkår: Lærere

### Omfang og tidsbruk: gjennomsnitt

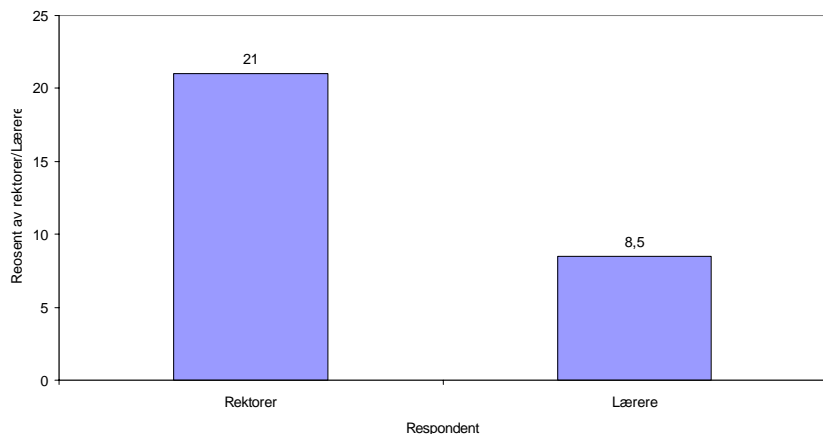
	Antall besvarelser	Tid brukt på koding og vurdering (minutt)	Tid til vurdering sammen med eleven (minutt)
Matematikk 4.klasse	15	45	10
Matematikk 10. Klasse	24	41	8
Lesing 4.klasse	15	23	8
Lesing 10.klasse	23	32	6
Engelsk 10.klasse	25	30	6
Totalt	18	35	8

Lærerne har i gjennomsnitt vurdert 18 prøver, brukt 35 minutt på å vurdere hver prøve og 8 minutt til å vurdere resultatene sammen med eleven.

- Samtidig varierer tidsbruken og omfanget mellom klassetrinn og type prøve:
- Antall elevbesvarelser er høyere i 10. klasse (23-25 stykk) enn i 4. klasse (15 stykk).
- Tidsbruken i vurderingene er høyest for matematikkbesvarelsene på begge klassetrinnene, og lavest for leseprøvene på 4. trinn.
- Tiden avsatt til vurdering sammen med eleven er høyest for matematikk på 4.trinn (10 minutt) og lavest i engelsk på 10.trinn (6 minutt).

# 5. Gjennomføring og arbeidsvilkår: Rektorer og lærere

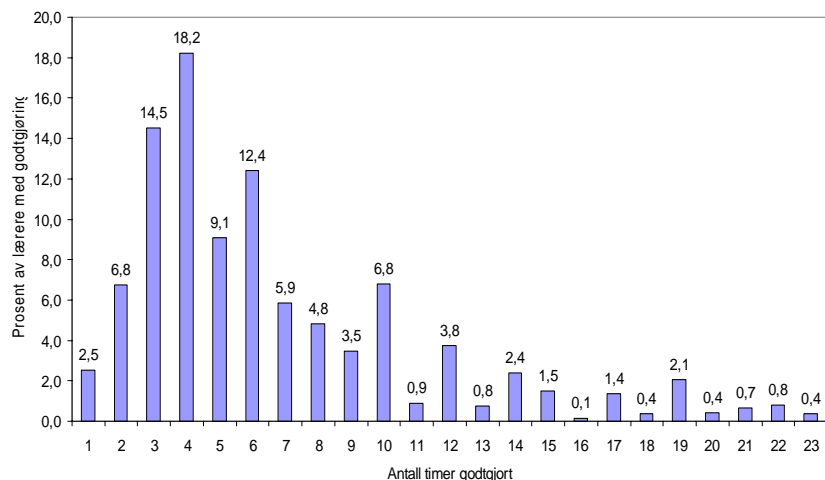
Har lærerne ved skolen fått overtidsgodtgjøring for arbeidet med de nasjonale prøvene?



Arbeidet med prøvene utløser i begrenset utstrekning overtidsgodtgjøring

- Tre av ti rektorer oppgir at arbeidet med de nasjonale prøvene har utløst overtid for dem selv (ikke vist).
- To av ti rektorer oppgir at lærerne ved skolen har fått overtidsgodtgjøring for arbeidet med de nasjonale prøvene.
- Én av ti lærere oppgir selv at de selv har fått overtidsgodtgjøring

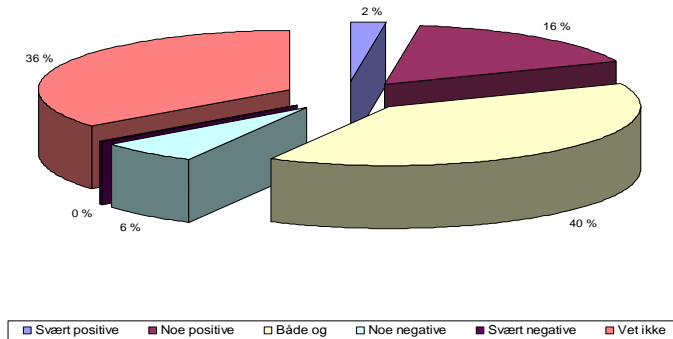
Lærere med godtgjøring: antall timer godtgjort for totalt



- Blant (de få) lærerne som har fått overtidsgodtgjøring, ligger dette gjerne innefor rammen av 2-10 timer.

## 6. Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid: Rektorer/Lærere

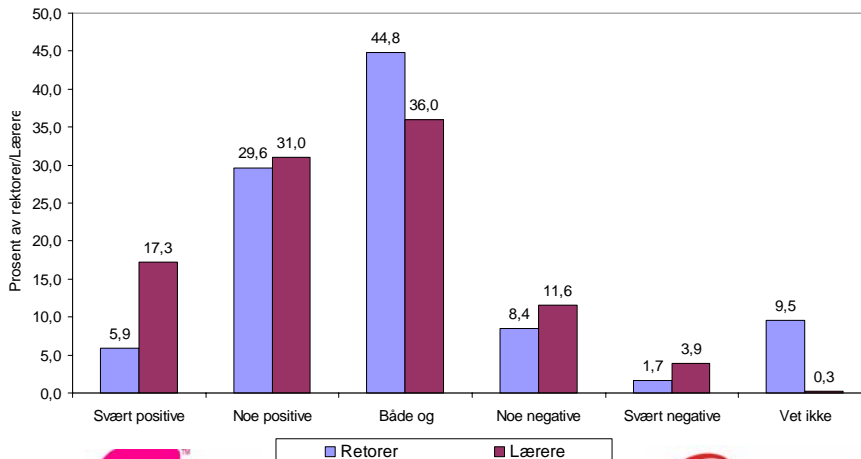
**Rektorer: Hvordan vurderer du de foresattes holdning til prøvene? De foresatte er i sum:**



**Få er svært negative til prøvene**

- I følge rektorene er ingen foresatte svært negative til de nasjonale prøvene. Halvparten av rektorene oppgir imidlertid at de foresattes innstilling er "både og" eller "noe positiv". Samtidig oppgir tre av ti rektorer at de ikke kjenner de foresattes holdninger.

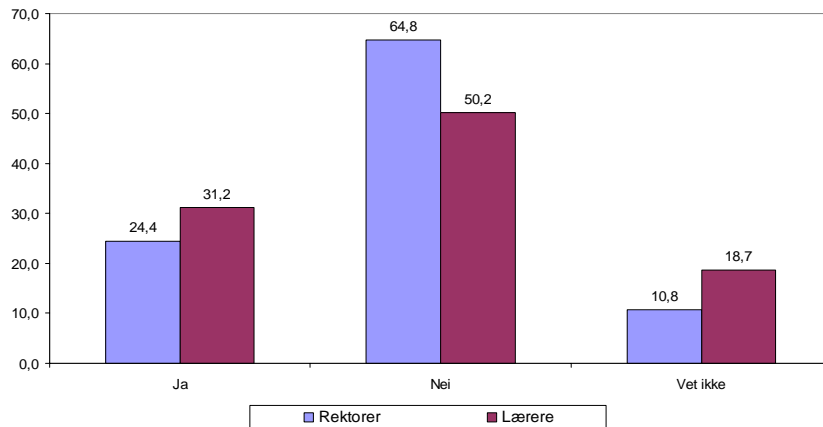
**Rektorer og lærere: Hvordan vurderer du elevenes holdning til prøvene? Elevene er i sum:**



- I om lag syv av ti tilfeller oppgis elevene å være "noe positive" eller "både og". Oppfatningene er de samme mellom rektorer og lærere. Her oppgir én av ti rektorer "vet ikke".
- Holdningene til elevene vurderes gjennomgående som mer positive i 4.klasse enn på 10.trinn (ikke vist).

## 6. Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid: Rektorer og Lærere

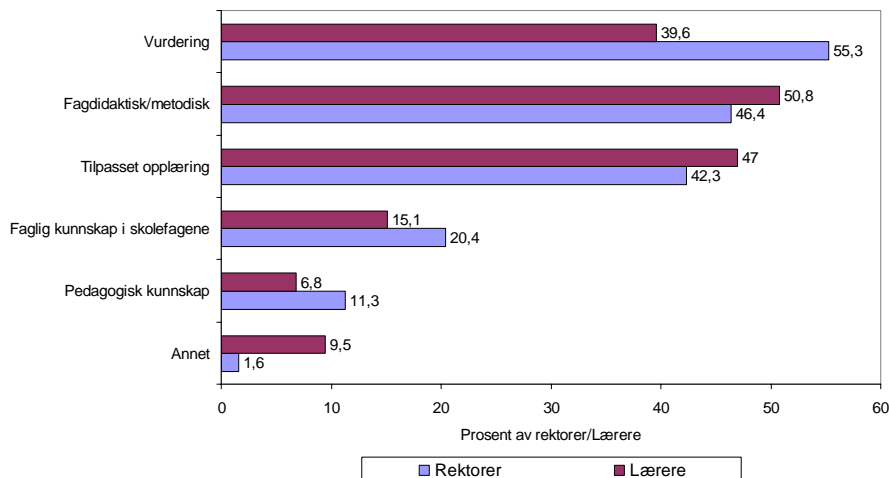
Har lærerne på skolen gitt uttrykk for / har du behov for ytterligere kompetanseheving som følge av prøvene?



Lærerne har i begrenset utstrekning behov for ytterligere kompetanseheving som følge av prøvene

- Lærerne har i følge rektor gitt uttrykk for behov for ytterligere kompetanseheving ved to-tre av ti skoler. Ved én av ti skoler har rektor ikke kunnskap om dette.
- Tre av ti lærere sier selv at de har slikt behov.

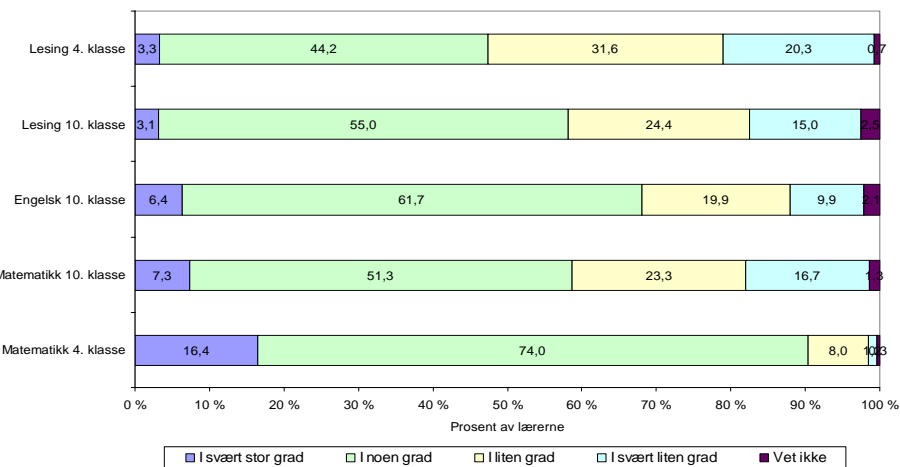
Hvis behov for kompetanseheving: På hvilke områder?



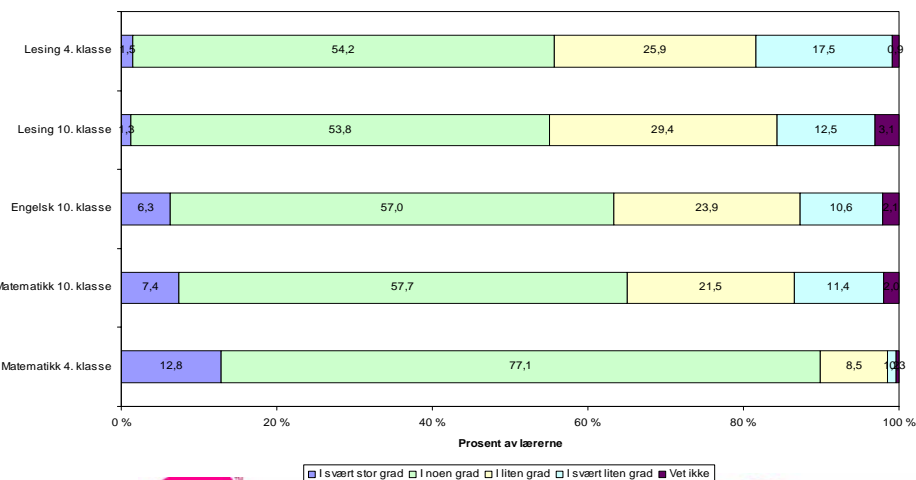
- Ved skoler der lærere har uttrykt behov for kompetanseheving er det særlig innenfor fagdidaktikk/metode, vurdering og tilpasset opplæring at dette gjør seg gjeldende.
- Rektorer og lærere er relativt samstemte i sine vurderinger.

# 6. Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid: Lærere

I hvilken grad kan resultatene av prøven gi deg informasjon om hva som bør styrkes i undervisningen av den enkelte elev?



I hvilken grad kan resultatene av prøven gi deg informasjon om hva som bør styrkes i undervisningen av klassen/gruppa?



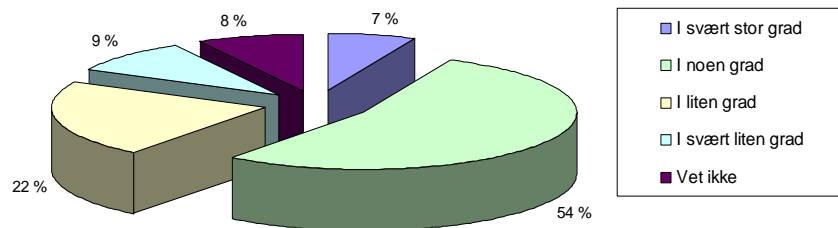
Prøveresultatene gir ofte informasjon om hvor undervisningen bør styrkes

- Gjennomgående sier seks-syv av ti lærere at resultatene av prøven kan gi informasjon om hva som bør styrkes i undervisningen av den enkelte elev eller av klassen/gruppa.
- Tilfredsheten varierer med type prøve og trinn, men i mindre grad i forhold til vurderingene av informasjonsverdien for henholdsvis klassen eller den enkelte elev.
- For matematikkprøvene på 4.trinn sier ni av ti lærere at disse forholdene gjelder i "noen" eller i "stor" grad, mens den tilsvarende andel for engelsk- og matematikkprøvene på 10.trinn utgjør syv og seks av ti henholdsvis. For leseprøvene reduseres andelen til fem av ti, på begge trinn.



## 6. Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid: Lærere

I hvilken grad mener du at kompetansebeskrivelsene som brukes i vurderingen av prøveresultatet er relevante for din undervisning?

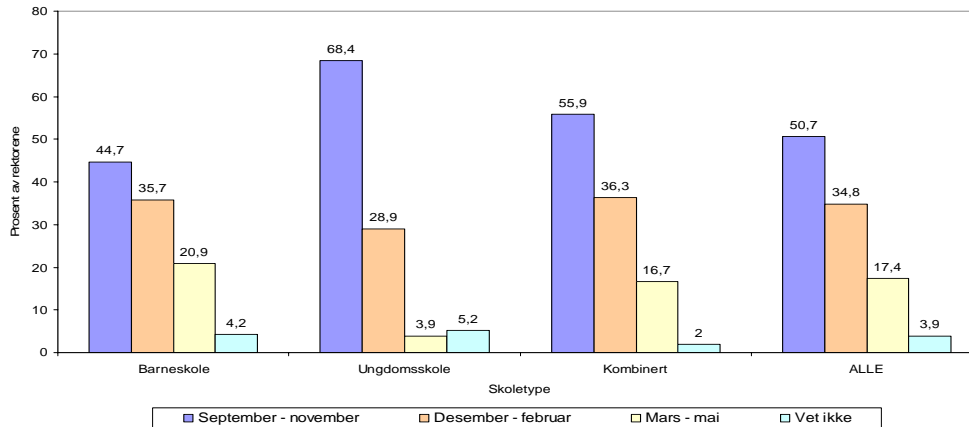


### Kompetansebeskrivelsene i noen grad relevante for undervisningen

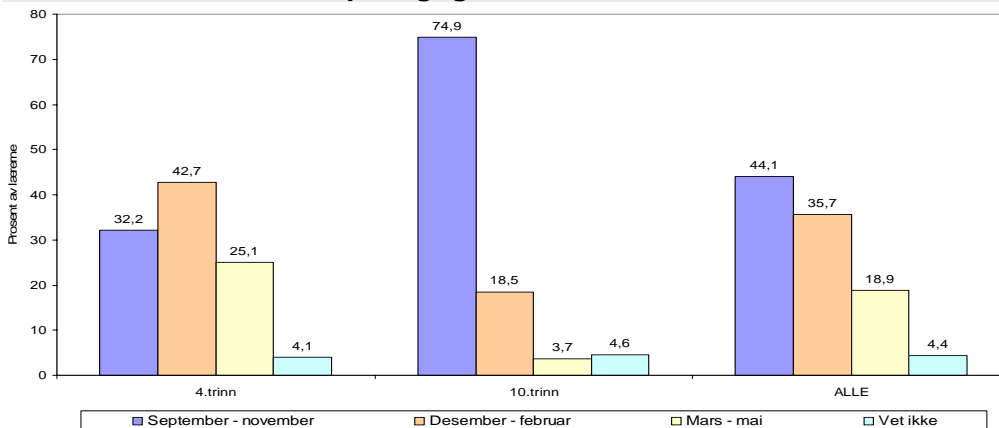
- Seks av ti lærere mener at kompetansebeskrivelsene, som brukes i vurderingen av prøveresultatene, er relevante for undervisningen: fem av disse sier "i noen grad".
- For leseprøvene på 4.trinn oppgire fire av ti lærere at dette i liten grad er tilfelle (ikke vist)

# 6. Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid: Rektorer og lærere

**Rektorer: På hvilket tidspunkt i året mener du det er best å gjennomføre prøvene for at prøveresultatene kan brukes på en god måte i det pedagogiske arbeide?**



**Lærere: På hvilket tidspunkt i året mener du det er best å gjennomføre prøvene for at prøveresultatene kan brukes på en god måte i det pedagogiske arbeidet?**



**Halvparten mener perioden september-november er best for gjennomføring av prøvene**

- Rektorenes og lærernes vurderinger er sammenfallende når det gjelder gjennomføringstidspunkt: Om lag halvparten mener at perioden september-november er den beste for gjennomføringen av prøvene. Tre-fire av ti mener månedene desember-februar passert best .

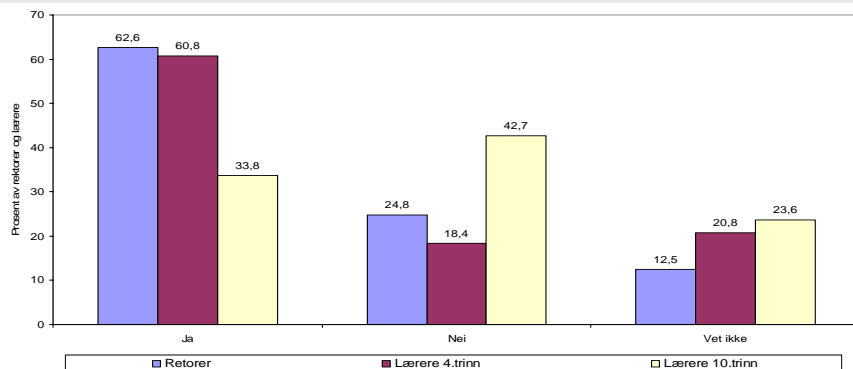
- Rektorenes vurderingen varierer lite mellom skoletypene.

- Blant lærere på 10.klassetrinn mener syv av ti at det beste tidspunkt er september –november, mens to av ti holder på desember-februar. Lærere på 4.klassetrinn fordeler seg med fire av ti på perioden desember-februar, 3 av ti på september-november og to av ti på mars-mai. Vurderingene gjelder stort sett uavhengig av fag (ikke vist).

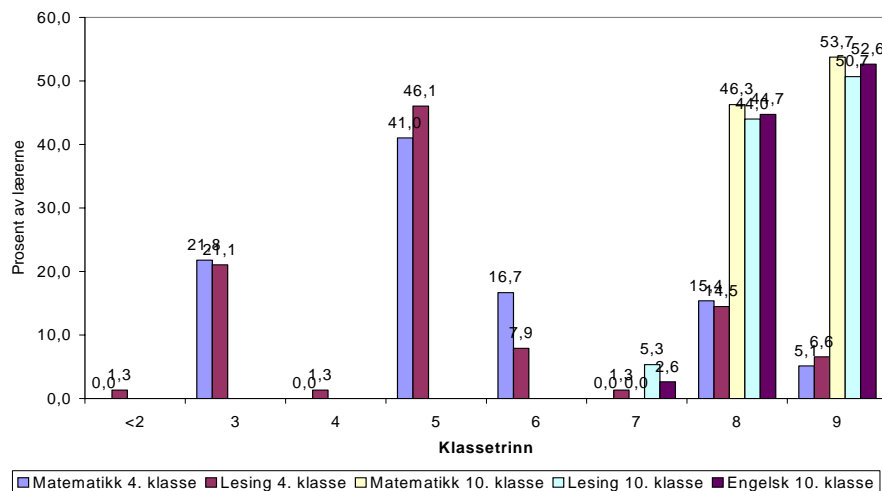
(Det var mulig å krysse av for flere svaralternativer i dette spørsmålet)

# 6. Bruken av resultatene i pedagogisk arbeid: Rektorer og lærere

Synes du at valgte klassetrinn er riktige for gjennomføring av prøvene?



Lærere: Hvis valgte klassetrinn ikke er riktige for gjennomføring av prøvene: Hvilket klassetrinn passer best?



Halvparten av rektorer og lærere på 4.trinn mener valg av klassetrinn for gjennomføring er riktig, mens det tilsvarende gjelder tre av ti lærere på 10.trinn

- Om lag halvparten av rektorene og lærerne på 4.trinn mener at de valgte klassetrinn er riktige for gjennomføringen av prøvene. Én-to av ti tar ikke stilling. Blant lærere på 10.trinn synker andelen som mener tidspunktet er riktig til om lag tre av ti.
- Synspunktene varierer noe mellom skoletypene blant rektorene: I ungdomsskolene mener tre av ti rektorer at tidspunktet er riktig, mens det tilsvarende gjelder for syv av ti rektorer i barne- og kombinerte skoler (ikke vist).
- Blant lærerne mener seks av ti at tidspunktet er riktig for matematikk- og lesing på 4.trinn, synkende til fire av ti når det gjelder engelskprøvene på 10.trinn og til tre av ti for matematikk- og leseprøvene på 10.trinn (ikke vist).
- Blant lærere som ikke mener tidspunktet er riktig, foretrekker de fleste å skyve prøvene på 4.trinn til 5.trinn, mens prøvene på 10.trinn foreslås gjennomført på 8.- eller 9.trinn.

*Enkelte rektorer (som vurderer alle prøvene samlet) har henvendt seg til TNS Gallup under utfylling med merknad om at det riktige klassetrinn vil kunne variere mellom fagene.*

## 7. Oppsummering - hovedtrekk

+

- De fleste rektorer og lærere er relativt godt fornøyde med informasjonsvirksomheten i forkant av prøvene.
- Prøvene er gjennomført i henhold til de sentrale retningslinjer.
- Ansvarshavende lærer er skolert i forkant av prøven.
- Oppgaveformen er kjent for elevene, selv om mange ikke har øvd på denne type oppgaver tidligere.
- Prøveresultatene gir ofte informasjon om hvor undervisningen bør styrkes.
- Prøvene reflekterer ofte Læreplanens mål, og gir ofte elevene anledning til å vise sine ferdigheter.
- Koding og vurdering utføres av lærerne selvstendig, eller i samarbeid etter eget initiativ.
- Kompetansebeskrivelsene er i noen grad relevante for undervisningen.
- Få elever og foresatte er negative til prøvene.

-

- Meningene er delte blant lærerne i forhold til hvorvidt skoleringen har gitt den nødvendige kompetanse for å vurdere prøvene.
- Mange lærere mener at prøvene er for vanskelige. Dette gjelder særlig på 4.trinn, og for leseprøven her.
- Leseprøvene i 4.klasse vurderes ofte som lite egnet.
- Mange lærere mener at ting i selve prøven er uklare. Dette gjelder særlig for matematikk- og leseprøvene på 4.trinn.
- Skoleleder legger i begrenset grad til rette for lærersamarbeid om koding og vurdering av besvarelsene.
- Arbeidsplanene omfatter i liten utstrekning tid til skolering i de nasjonale prøvene.
- Halvparten av rektorene og lærere på 4.trinn mener at prøvene gjennomføres på riktig klassetrinn.
- Om lag fire av ti lærere på 10.trinn mener prøvene bør gjennomføres tidligere, - helst på 8.- eller 9. trinn.